

"Välkommen till BERNINA - familjen"

H.P. Ueltschi
Inhaber BERNINA
Nähmaschinenfabrik

BERNINA®

Genom att välja **BERNINA**, har du fått en symaskin, som i **många år framåt** kommer att ge dig **stor syglädje.** I mer än 100 år har min familj kunnat erbjuda sina kunder det allra bästa. Det är min personliga önskan, att fortsätta denna tradition och erbjuda er schweizisk precision kombinerad med hög teknologi och den bästa "efter köp service".

De nya **BERNINA activa 125** utmärks av en ungdomlig design kombinerad med en rad nya finesser, som kommer ge er, kära kund en **sömnadsglädje större än någonsin förr.**

Njut av modern, kreativ sömnad med **BERNINA**, av vårt stora utbud av tillbehör och inte minst av **sömnadstidningar** fyllda av inspirerande idéer och praktiska tips, allt för att öka glädjen av att sy på **BERNINA**.

Har du några frågor, tala med din **återförsäljare på BERNINA**, som då kommer att ge dig svar och gärna ger din symaskin service.

030595.50.06_0201_a125_SV

VIKTIGA SÄKERHETSFÖRESKRIFTER

Vid användandet av elektriska maskiner måste alltid medföljande säkerhetsinformation följas, inklusive nedanstående.

Läs igenom alla instruktioner innan maskinen tas i bruk.

När maskinen inte används, ska den vara avstängd och kontakten urdragen.

VAR FÖRSIKTIG!

För att undvika risken för elektriska stötar:

1. Lämna aldrig maskinen utan uppsikt, när kontakten är isatt.

2. Drag alltid ur kontakten efter användning och före rengöring.

3. Drag alltid ur kontakten före lampbyte. Sätt i samma lamptyp märkt 12V / 5 watt.

VARNING

För att undvika risken för överhettning, eld, elektriska stötar och personskada:

1. Tillåt inte att maskinen används som leksak. Extra försiktighet krävs när maskinen används av eller i närheten av barn.

2. Använd maskinen för det den är avsedd för enligt instruktionsboken. Använd endast tillbehör som rekommenderas av tillverkaren i instruktionsboken.

3. Använd aldrig maskinen om;
   - den har en skadad sladd eller kontakt
   - den inte fungerar ordentligt
   - den tappats och skadats
   - den har kommit i kontakt med vatten.

   Lämna in den till en auktoriserad **BERNINA** verkstad för all typ av reparation.

4. Använd aldrig maskinen om luften inte kan cirkulera fritt genom ventilationsöppningarna. Se till att de och fotpedalen är fria från damm och fibrer.

5. Se upp för alla rörliga delar som kan orsaka skada. Var särskilt försiktig i närheten av nålen.

6. Använd alltid en hel stygnplåt från BERNINA. En skadad eller felaktig stygnplåt kan orsaka att nålen går av.

7. Använd aldrig böjda eller uddstötta nålar.

8. Drag inte i eller skjut på arbetet under sömnaden. Det kan skada nålen.

9. Stäng av "0" maskinen vid justeringar i närheten av nålen, t.ex. vid trädning, nålbyte, pressarfotsbyte eller vid isättning av undertråden.

10. Drag alltid ur kontakten när kåpan tas bort, vid lampbyte eller vid justeringar som står instruktionsboken.

11. Placera aldrig något i maskinens öppningar.

12. Använd inte maskinen utomhus.

13. Använd aldrig maskinen i samma lokal som sprayprodukter används eller syrgas förvaras.

14. Stäng av maskinen innan kontakten dras ur.

15. Drag inte i sladden - tag i kontakten.

16. Inget ansvar tas för eventuella skador som uppkommer, om maskinen används för något den inte är avsedd för eller om säkerhetsföreskrifterna inte följts.

17. Denna maskin är utrustad med dubbelisolering. Skadade delar måste ersättas med identiska reservdelar. Se instruktioner för service av Dubbel-Isolerade maskiner.

SERVICE PÅ DUBBEL-ISOLERADE PRODUKTER

I en dubbel-isolerad produkt är två system av isolering installerade i stället för en jordning. Inga jordade delar är installerade på en dubbel-isolerad produkt och ska inte heller installeras. Att göra en service på en dubbel-isolerad produkt, kräver extrem försiktighet och kunskap och ska bara utföras av auktoriserad service personal. Nya delar måste vara identiska på en dubbel-isolerad produkt, som är märkt "DOUBLE INSULATION" eller " DOUBLE INSOLATED".

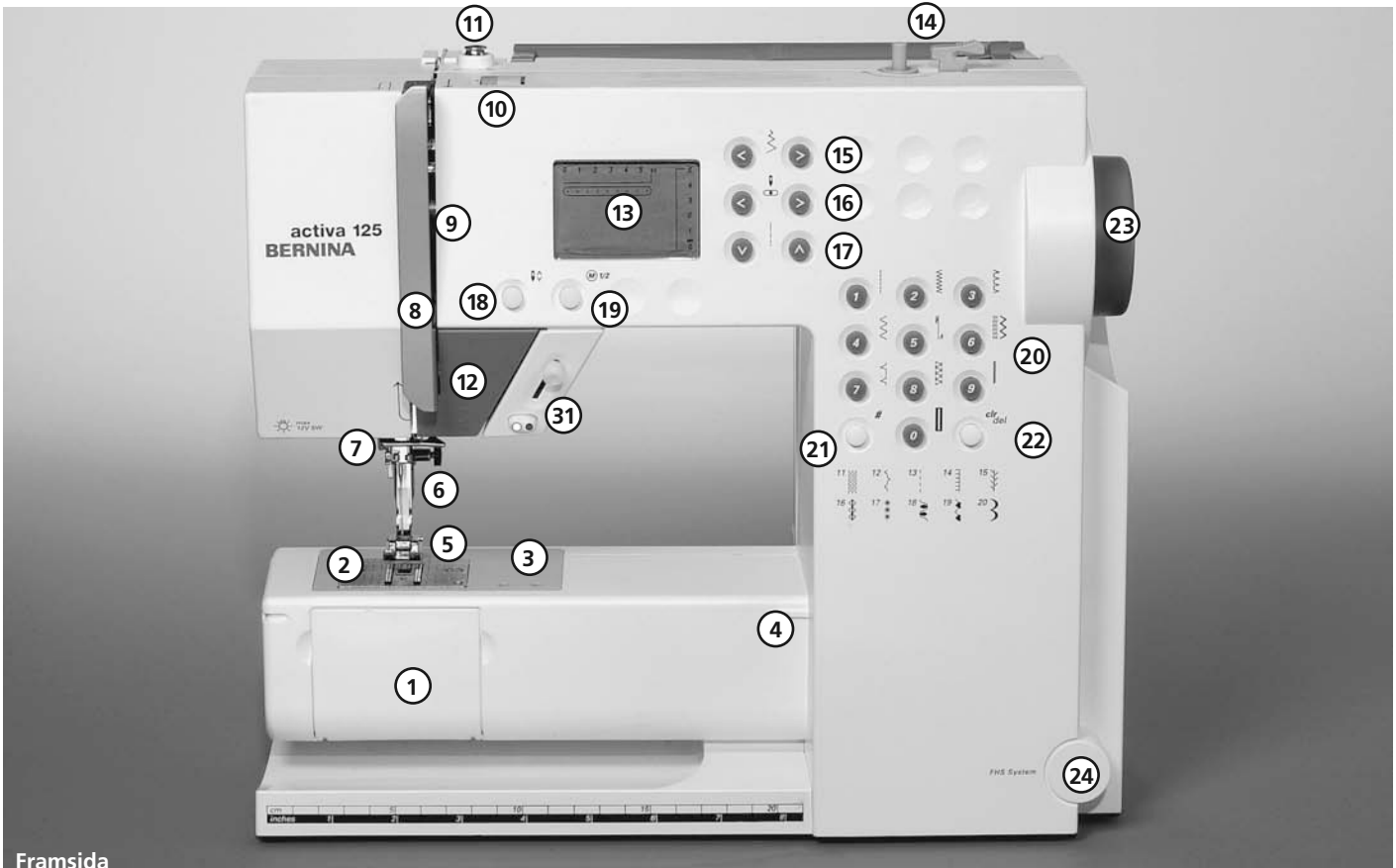
Symbolen kan också finnas på produkten.

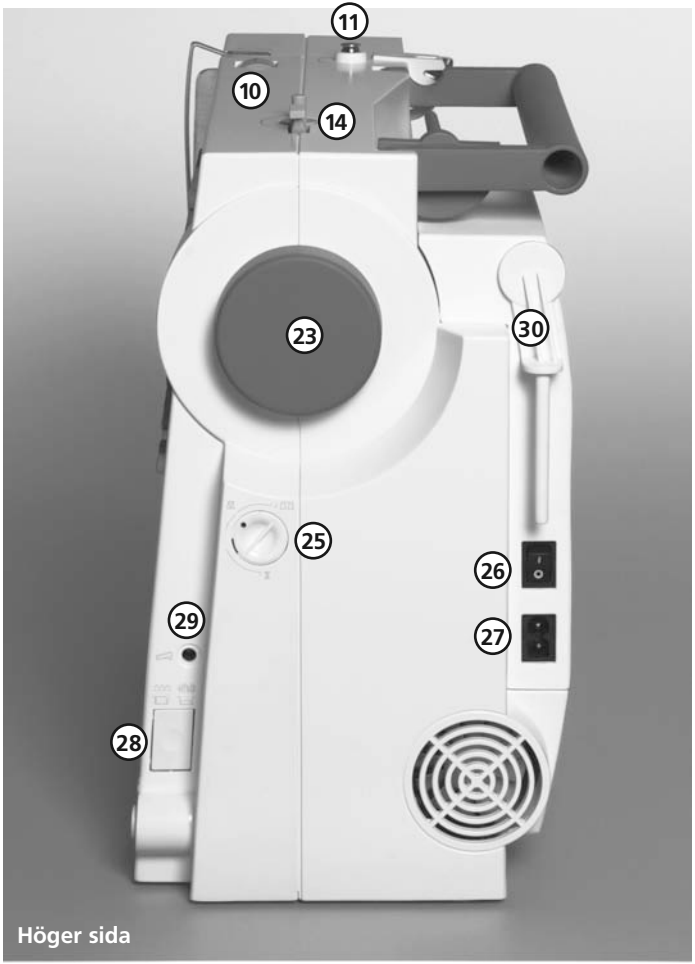

SPARA DESSA INSTRUKTIONER!

Denna symaskin är endast avsedd för husållsbruk.

MASKINENS DELAR

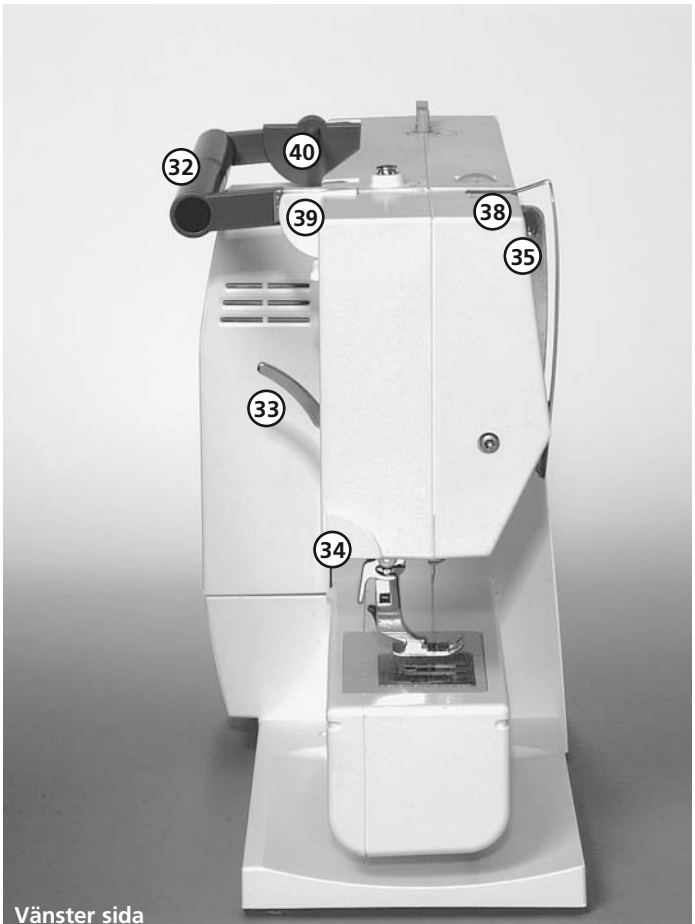

Höger sida

1 Griparlucka
2 Stygnplåt
3 Urtag för extra tillbehör
4 Friarm
5 Pressarfot
6 Nålhållare med nålskruv
7 Trådledare
8 Trådtilldragarskydd
9 Trådkanal
10 Trådspänningsratt
11 Spolspänning
12 Backknapp
13 Display
14 Spolanordning med på/av och trådavskärare
15 Stygnbreddsknapp
16 Nållägesknapp
17 Stygnlängdsknapp
18 Nålstopp upp / ner
19 Halvfart
20 Sömvalsknappar
21 # knapp
22 clr/del-knapp
23 Handhjul
24 FHS urtag
25 Balansjusteringsratt
26 Huvudströmbrytare
27 Kontakturtag
28 Matarurkoppling
29 Urtag för pedalsladd
30 Uppfällbar trådhållare
31 Start/stopp-enheten (extra tillbehör)

Baksida

Vänster sida

32 Handtag
33 Pressarfotsspak
34 Trådkniv
35 Trådtilldragare
36 Urtag för stoppring
37 Spärrhake för tillbehörsskåp
38 Trådspänningsskivor
39 Bakre trådledare
40 Liggande trådhållare

Tillbehör

- Fotpedal
- Instruktionsbok
- Sladd
- Garantisedel
- Tygpåse för standardtillbehör

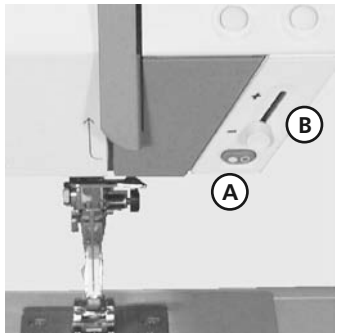
Medföljande tillbehör*:
4 spolar + 1 spole i maskinen
Blandade nålar 130 / 705H
Sprättare
Skruvmejsel
Vinklad stjärnmejsel
Specialskruvmejsel
Borste
Linjal
Nivåplattor
3 trådhållarskivor
Skumplastdyna

Standardfot nr.1
Overlocksfot nr. 2
Knapphålsfot nr. 3
Blixtlåsfot nr. 4
Dold fållsömsfot nr. 5

* Kan variera från land till land; se pressar-fotsval sid. 24

Tyghuv**
- Skyddar mot damm och smuts
- Förvarar större tillbehör

Start/stopp-enheten**

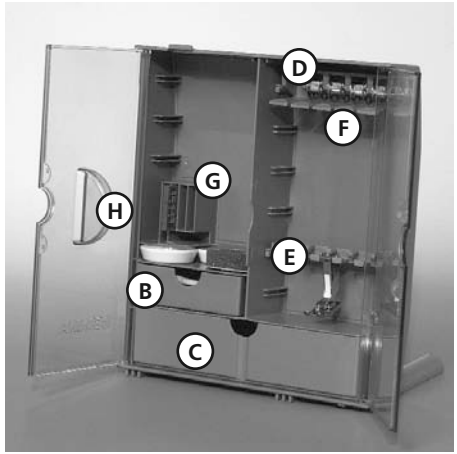
** Kan köpas som extra tillbehör

Med start/stopp-enheten kan sömnaden kontrolleras för hand.
- Tryck på start/stopp-knapp **A** = sömnaden startar.
- Med fartreglage **B** kan sömnadshastigheten regleras för hand.
- För att abvryta eller stoppa sömnaden = tryck på start/stopp-knappen igen.

Observera:
Om fotreglaget är kopplat till symaskinen, kan inte sömnaden styras med start/stopp-enheten.

Tillbehörsskåp**

Fristående tillbehörsskåp
- Vik ut stöden tills de klickar till i rätt läge.
- Ställ skåpet på önskad plats.

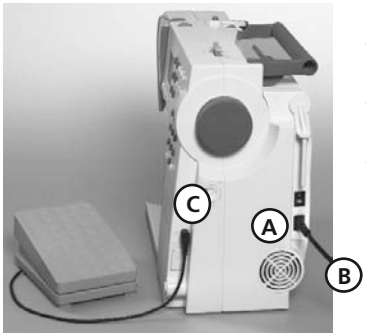
Förvara tillbehören
Standardtillbehören ligger i en plastpåse. Tillbehörsskåpet är utrustad med en liten och en stor låda (**B** och **C**), en hållare **D** för spolar och en hållare **E** för pressarfötter. (Extra hållare kan köpas till).
- Tryck in spolarna i hållaren **D**.
- För att ta ur en spole, tryck tungan **F** nedåt.
- Häng syfotshyållare i det därför avsedda hålet **E**.
- Pressarfötterna kan förvaras i den stora lådan **C**.
- Nålförpackningen förvaras hållaren **G**.

Sätt på tillbehörsskåpet på maskinen
- Stäng dörrarna.
- Vik in stöden.
- Sätt på skåpet på maskinens baksida; pressarfotsspaken passas in i öppningen **H** och spärren ska fastna.
  OBS: Pressarfotsspaken ska vara sänkt.

Tag bort tillbehörsskåpet
- Tryck på spärren **A** på skåpets översida.
- Tag bort skåpet bakåt.

** Kan köpas som extra tillbehör

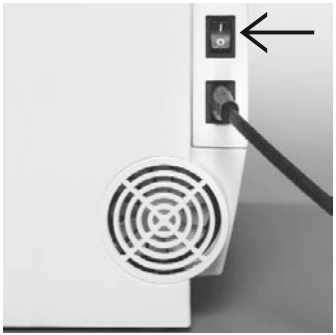
Sladdar

Maskinladd
- Sätt i kontakten **A** i maskinen.
- Sätt sedan i väggkontakten **B**.

Fotpedalsladd
- Sätt i kontakten **C** i maskinen.

Huvudströmbrytare

Strömbrytaren sitter på maskinens högra sida.
1 Maskinen är påsatt.
0 Maskinen är avstängd.

Läs säkerhetsinformationen!

Fotpedal

Fotpedalen reglerar syhastigheten
Höj eller sänk nålen genom att trampa med hälen på pedalen.

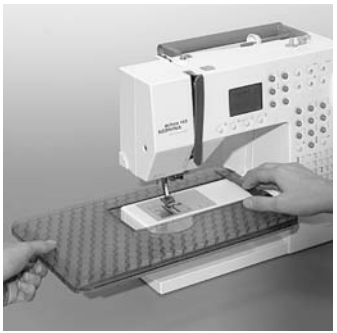

Förvara pedalsladden
- Linda sladden runt hjulet.
- Sätt i kontakten i urtaget.

Före sömnad
- Linda upp sladden.

Sybord*

Ökar sömnadsområdet.

Sätt på
- Höj pressarfoten och nålen.
- Skjut in bordet över friarmen och tryck försiktigt så att det fastnar på tappen.

Tag bort
- Höj nål och pressarfot.
- Drag ur bordet från fixeringstappen.
- Håll det vågrätt och drag ut det åt vänster.

Måttmarkering
- "0" motsvarar nålens mittläge.

Bordslinjal
- Skjut in linjalen i spåret på sybordets undersida från vänster eller höger.
- Linjalen kan steglöst skjutas utefter hela bordet.

OBS:
Tag bort pressarfoten om det är svårt att få linjalen på plats.

* Kan köpas som extra tillbehör.

Fri-Hands-System (FHS) Knäspak* för pressarfoten

Sätt i knäspaken
Tryck in knäspaken i bottenplattans hål. Spaken ska kunna användas i normal sömnadsställning.

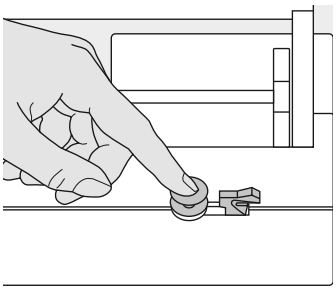
OBS!
Din återförsäljare kan justera den om det behövs.

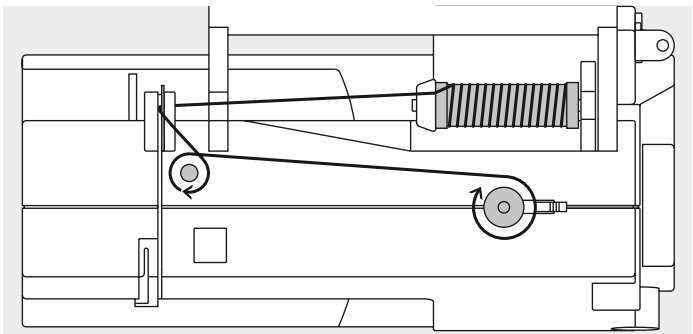
Knäspaken höjer och sänker pressarfoten
Tryck spaken åt höger:
- Pressarfoten höjs.
- Matarna sänks samtidigt.

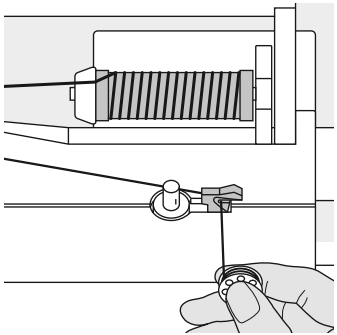
Släpp spaken:
- Pressarfoten sänks.
- Matarna höjs vid första stygnet.

* Kan köpas som extra tillbehör.

Spolning

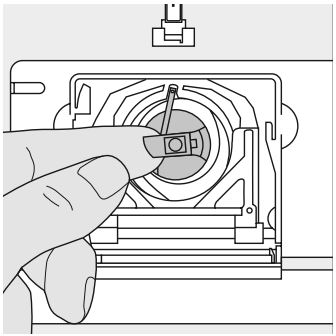
Spolning·
- Sätt på maskinen.
- Placera en tom spole på spoltappen.

- Träd tråden i bakre trådledare och linda den sedan medsols (se pil) runt spolspänningen.
- Linda tråden några varv medsols (se pil) runt den tomma spolen.
- Tryck spolspaken mot spolen.
- Trampa på pedalen.
- Spolningen upphör automatiskt när spolen är fullspolad.
- Tag bort spolen.

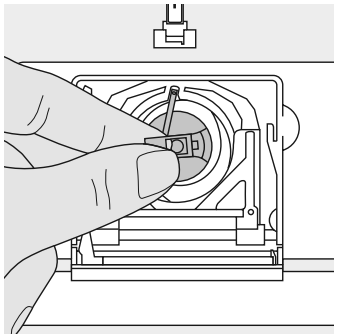
Trådavskärare
- För in tråden i jacket och skär av den.

OBS!
Om man spolar med tråden-placerad på den stående trådhållaren (sid.15) kanske hastigheten måste sänkas.

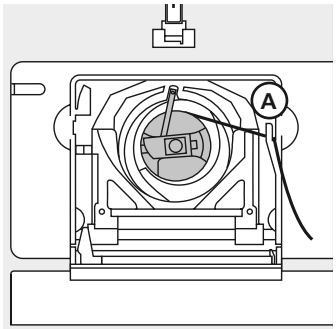
Spolkapsel

Tag bort spolkapseln
- Höj nålen.
- Stäng av maskinen ”0”.
- Öppna griparluckan.
- Ta tag i spolklaffen.
- Tag ur spolkapseln.

Sätt in spolkapseln
- Håll i spolklaffen.
- För in spolkapseln med ”fingret” uppåt i griparen.
- Släpp spolklaffen, när spolkapseln är längst in.

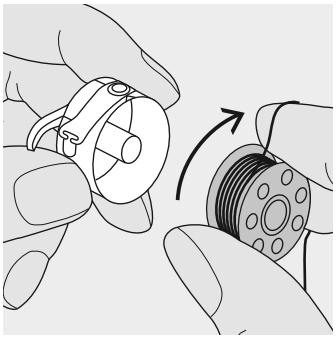

Undertrådskniv
- Drag i tråden för att se att den sitter kvar.
- Lägg tråden över kniven **A**.
- Drag av den nedåt.
- Stäng griparluckan.

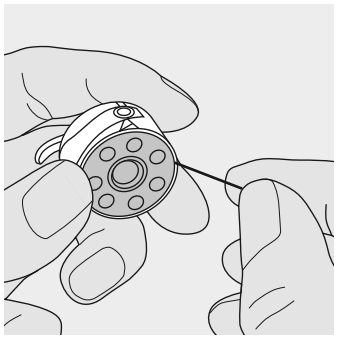
OBS!
Undertråden behöver inte tas upp, eftersom trådänden räcker till första stygnet.

Läs i säkerhetsföreskrifterna

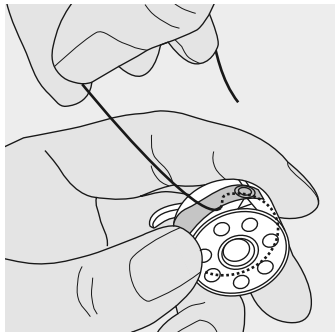
Sätt i undertråden

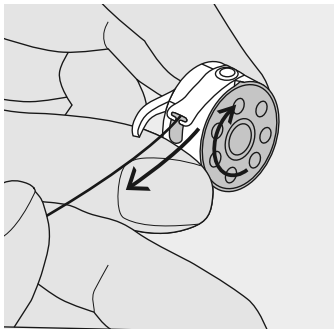
Sätt i undertråden
Sätt i spolen med trådänden åt höger.

Drag tråden medsols till jacket.

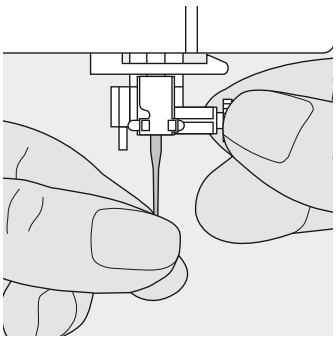

Drag tråden åt vänster ner i jacket och under fjädern tills …

… tråden ligger i den T-formade öppningen på fjädern. När man drar i tråden, ska den snurra medsols.

Nålbyte

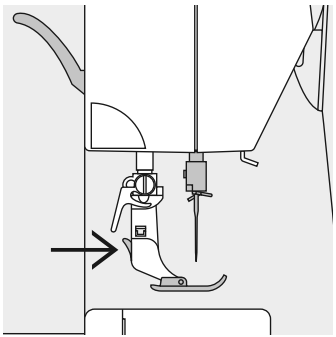

Tag bort nålen
- Höj nålen.
- Stäng av maskinen ”0”.
- Sänk pressarfoten.
- Lossa nålskruven.
- Drag nålen nedåt och tag bort den.

Sätt i nålen
- Håll nålen med flata sidan bakåt.
- För upp den så högt det går i nålhållaren.
- Skruva åt nålskruven.

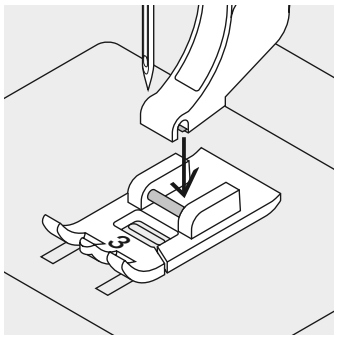
Läs säkerhetsföreskrifterna!

Byta pressarfot

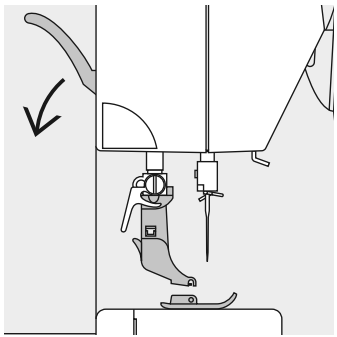
Byte av syfotssula

- Höj nålen och pressarfotsstången.
- Stäng av strömmen till „0"-läge.
- Tryck på knappen på stången för att lossa pressarfoten.

Att sätta på en pressarfot

- Placera pressarfoten under stången så att tappen befinner sig under öppningen i stången.

- Fäll ned spaken för höjning/sänkning av pressarfoten och pressarfoten sätts fast på stången.

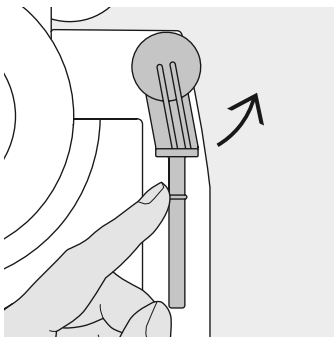
Läs säkerhetsföreskrifterna!

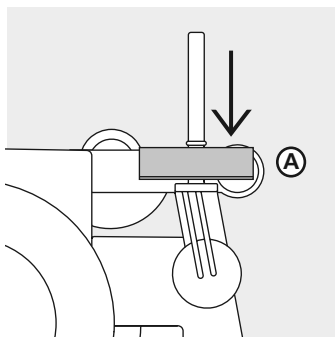
Extra trådhållare

Uppfällbar stående trådhållare

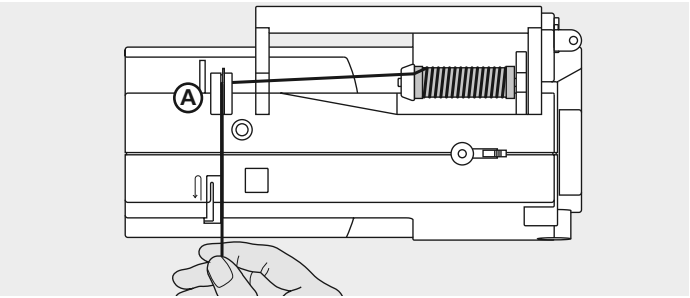
Är placerad bakom maskinens handhjul.
Är bra då man t.ex. ska sy med tvillingnål.

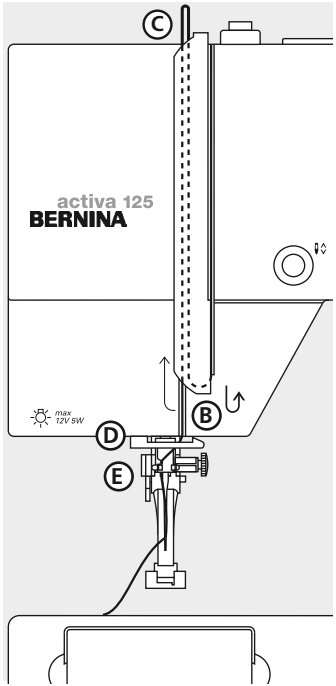
- Vrid trådhållaren uppåt tills det klickar till.
- Om trådrullen är stor, sätt först på skumplastdynan **A**.

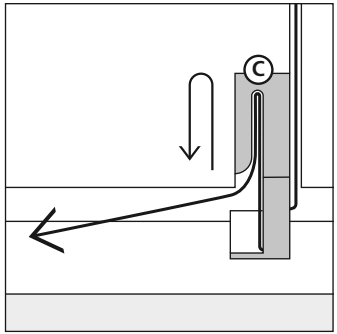

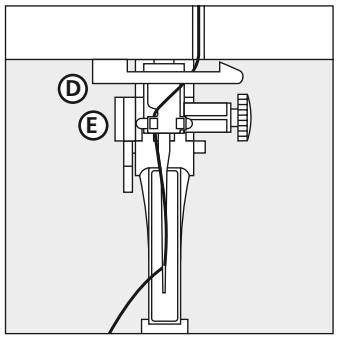

Trädning av övertråden

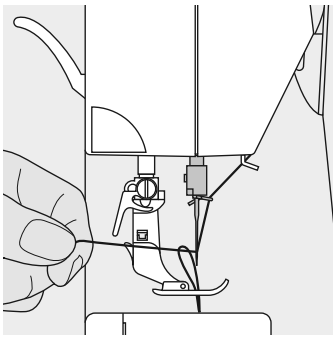

- Höj nål och pressarfot.
- Stäng av maskinen.
- Placera tråden på trådhållaren och sätt på lämplig trådskiva. Tråddiameter = trådskiva.
- För in tråden underifrån i den bakre trådledaren **A**.
- Därefter ner i trådkanalen till höger.
- Runda trådtilldragarskyddet **B**.
- För sedan upp tråden till vänster om skyddet.
- Drag in tråden i trådtilldragaren **C** från höger.
- Fortsätt nedåt till trådledarna **D** och **E**.

Tips!
Håll i tråden vid trådrullen med andra handen då den träs, så går det mycket lättare.

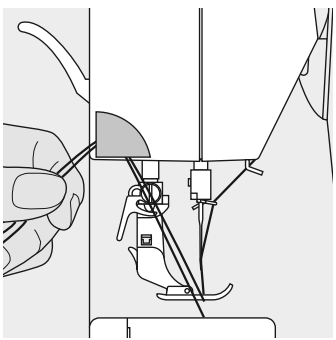
Tag upp undertråden

- Håll i övertråden.
- Sy ett stygn.
- Drag övertråden uppåt tills undertråden kommer upp.
- Drag upp undertråden helt .
- Lägg båda trådarna bakåt under pressarfoten.
- Drag upp dem över trådkniven.

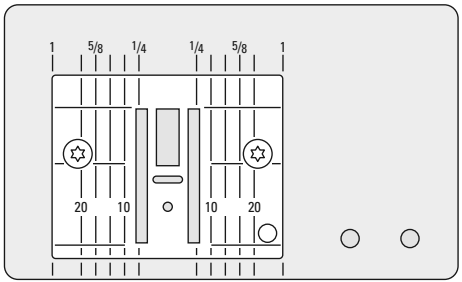
OBS!
Undertråden behöver ibland tas upp för speciella arbeten. Längden på tråden är för de mesta lagom lång, när trådkniven används.

Trådkniv

- Drag bägge trådarna framifrån över trådkniven.
- Trådarna lossnar, så fort första stygnet sys.

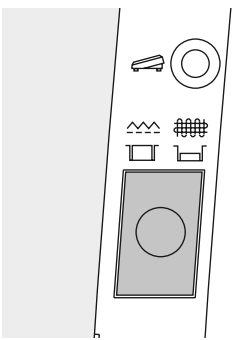
Stygnplåt

Stygnplåtsmarkeringar

- Stygplåten är försedd med markeringar i mm och inches.
- Markering i mm finns på framkanten.
- Markering i inch finns på bakkanten.
- Markeringarna visar avståndet från nålen i mittläge.
- Markeringar finns på båda sidor om nålen.
- De används för att få jämnbreda sömmar.
- De vågräta linjerna är bra vid hörnsömnad.

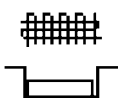
Matare

Matarknapp under handhjulet

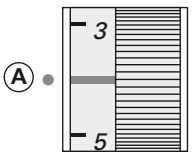
Knappen i linje med kåpan = sömnadsläge.

Matarknappen intryckt = matarna är sänkta

- Används vid frihandssömnad, (stoppning, broderi, mm.)

Trådspänning

Grundinställning
- Den normala trådspänningen är inställd, då den röda linjen står mitt för punkten **A**.
- Den behöver inte ändras vid vanlig sömnad.
- Vid speciella sömnadsarbeten kan trådspänningen ändras, så att den passar arbetet.

Minska trådspänningen
Vrid ratten mot en lägre siffra 3–1.

Öka trådspänningen
Vrid ratten mot en högre siffra 5–10.

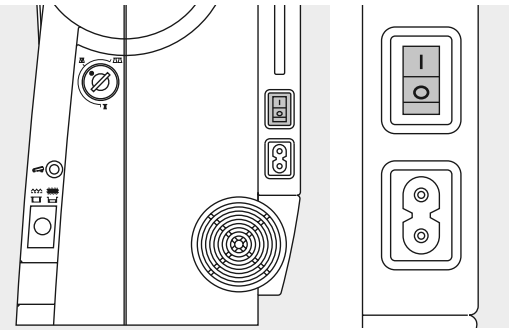
Trådspänningen är inställd på fabriken för att få bästa resultat.
Metrosene 100/2 (Arova Mettler, Schweiz) har använts till under- och övertråd.

Om annan tråd eller brodértråd används, kanske trådspänningen måste ändras, för att passa materialet

Till exempel:

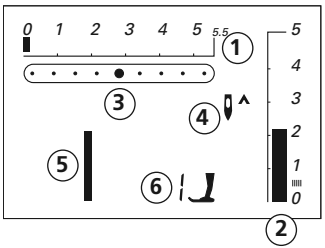
	Trådspänning	Nål
Metalltråd	Runt 3	90
Mjuk syntettråd	Runt 2–4	80

Allmänna instruktioner

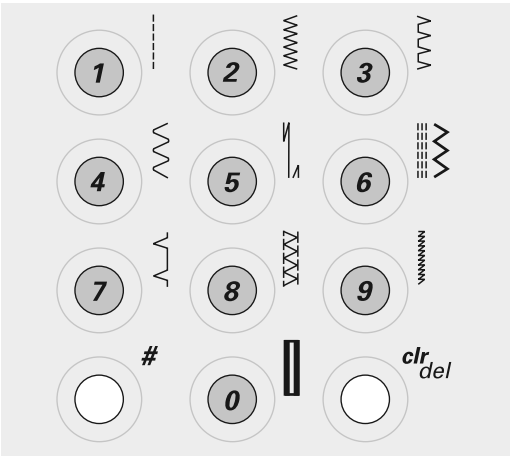
Huvudströmbrytaren mot 1

• Maskinen är klar för att sy.

På skärmen visas:

1 Förinställd stygnbredd som blinkar
2 Förinställd stygnlängd som blinkar
3 Nålläge (9 lägen)
4 Nålstopp upp / ner (grundinställning upp)
5 Sömnummer 1 (raksöm)
6 Pressarfotsnummer 1 (rekommenderad fot för vald söm)

Söm* val

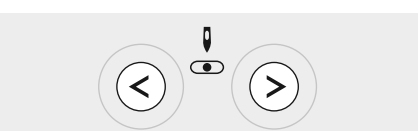
- Sömmar 1–10:
  Tryck på önskat sömnummer; sömnummer, grundinställd bredd och längd visas på skärmen.
  OBS! Tryck på 0-knappen för att välja knapphål nr.10 (standardknapphål)
- För att välja sömmar 11–20:
  Tryck först på #-knappen tryck sedan in önskat sömnummer (siffra för siffra).

* Se sömöversikt på sid. 25.

Stygnbredd

- Vänster knapp = smalare söm
- Höger knapp = bredare söm
- Grundinställningen blinkar hela tiden.

Nålläge

- Vänster knapp = nålen flyttas åt vänster
- Höger knapp = nålen flyttas åt höger

Stygnlängd:

- Vänster knapp = kortare stygn
- Höger knapp = längre stygn

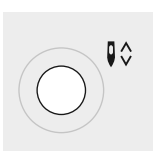
Funktionsknappar

Funktionerna är:
Aktiverade när symbolen syns på skärmen.
Oaktiverade när symbolen inte syns på skärmen.

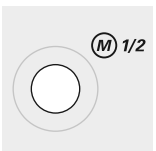
Sy bakåt
Tillfälligt:
- Tryck på backknappen.
- Maskinen syr bakåt tills knappen släpps (stygnlängd max 3 mm).

Användning:
- Programmering av knapphål
- Programmering av stopp-program
- Pendla till fästprogrammet för raksöm (söm nr.5)
- Manuell fästning i början och i slutet av en söm

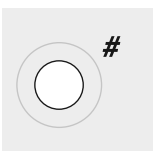
Låst backsömnad:
- Tryck snabbt 2 ggr på knappen.
- Maskinen syr vald söm bakåt.
- Tryck snabbt 2 ggr till, för att koppla ur funktionen.

Nålstopp:
- Grundinställning; nålstopp uppe
- Tryck på knappen.
- Pilen pekar nedåt = nålen stannar nere.
- Tryck på knappen igen.
- Pilen pekar uppåt = nålen stannar uppe

1/2 fart
- Tryck på knappen och maskinens hastighet halveras.
- Tryck på knappen igen för att sy med full hastighet.

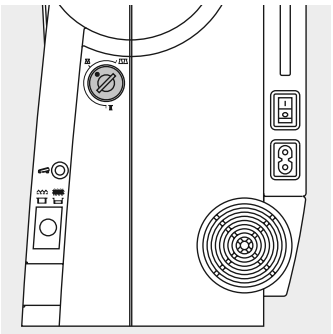
#-knapp
Används vid sömval (se sid.21)

clr/del (nollställningsknapp)
- Tryck på knappen = alla inställningar återgår till grundinställning.
- Valda funktioner försvinner.

Undantag:
- Nålläge nere
- 1/2-fart

Balans

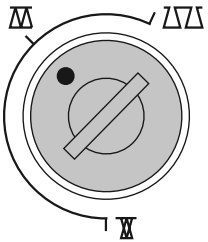

Symaskinen har testats på fabriken, där de sytt på dubbel kretong och med Metrosene 100/2 tråd (Arova Mettler, Switzerland).

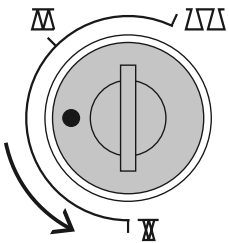
Olika material, trådar och styvnadsmaterial kan naturligtvis påverka stygnbalansen,så att stygnen kommer för tätt eller för glest.

Detta kan justeras med balansratten, så att resultatet blir perfekt.

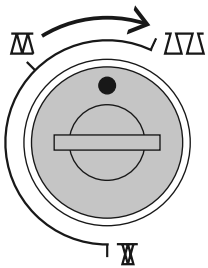
Användning:
Vid nyttosömmar, t.ex. våffelsöm på jersey, dekorsömmar, fantasisömmar, bokstäver, knapphål, mfl.

Normalläge

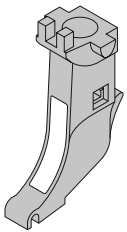
Tätare sömbildning
(kortare stygn)

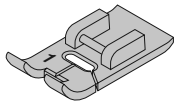
Glesare sömbildning
(längre stygn)

OBS!
Om balansen ändrats, vrid den tillbaka till normalläge, innan nästa söm sys.

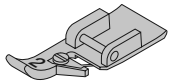
Pressarfotsval (Snap-on sulor)

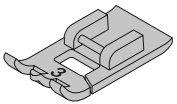
Syfotshyållare
för snap-on sulor

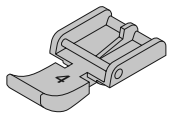
1
Sula för matarstyrda sömmar
Raksöm, Sicksack,
Nyttiga och dekorativa sömmar

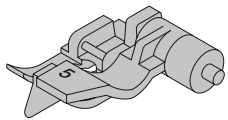
2
Sula för overlock
Vari-overlocksöm,
Overlockfåll,
Kastning av kanter

3
Sula för Knapphål
Knapphål i täta material,
Stoppning

4
Sula för blixtlås
Isömnad av blixtlås, Kjeder

5
Sula för osynlig uppfållning
Dolda fållar,
Kantstickning

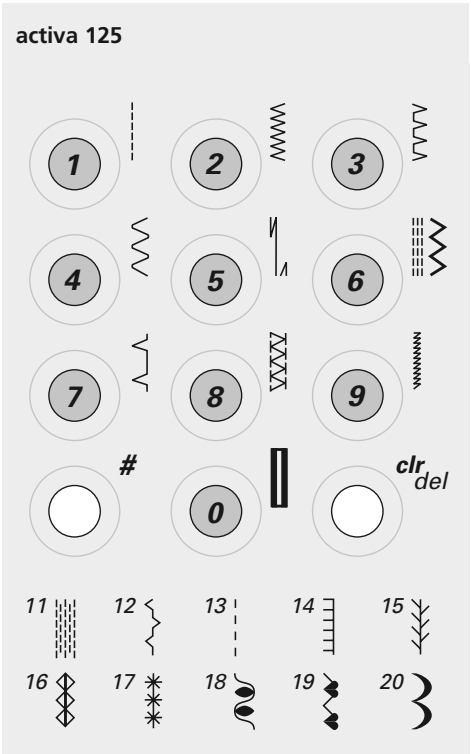
Sömmar

Nyttiga och dekorativa

1 Raksöm
2 Sicksack
3 Enkel overlock
4 Bågsöm
5 Fästsöm
6 Förstärkt raksöm / sicksack
7 Dold fållsöm
8 Dubbeloverlock
9 Super stretchsöm
10 Standardknapphål
11 Stopp-program
12 Rynksöm

13–15 Quiltsömmar
16–20 Dekorsömmar

activa 125

Sömval

1 Raksöm

Alla fasta material; alla typer av raksömsarbeten

2 Sicksack

De flesta material; all enkel sicksack som överkastning av sömsmåner, påsömnad av resår och spets

3 Enkel overlock

Ihopsömnad i tunnare trikå

4 Bågsöm

De flesta material; lagning, lappning, resårpåsömnad

5 Fästsöm

Alla fasta material; fästning av raksöm i början och slutet

6 Förstärkt raksöm och sicksack

Ihopsömnad av kraftiga material

7 Dold fållsöm

De flesta material; fållar i mjuka, strukturerade material

8 Dubbel overlock

De flesta material; ihopsömnad och överkastning i ett moment

9 Super stretch

Ihopsömnad i elastiska material

10 Standardknapphål

Tunnare och medeltjocka vävda material; blusar, byxor, sängkläder

11 Stopp-program

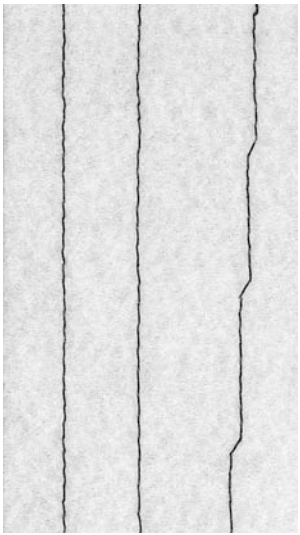
Automatiskt stoppning i tunna till medeltjocka material

12 Rynksöm

För de flesta tyger. Rynkning med resårtråd, fogsöm (två invikta + pressade tygkanter fogas ihop)

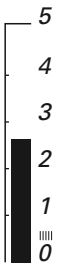
Raksöm

Sömval: **Raksöm nr. 1**
Nål: **Storlek och typ anpassas efter tyget (se sid. 42)**
Tråd: **Bomull eller Polyester**
Matare: **Uppe (i arbetsläge)**
Syfot: **Standardfot nr. 1**

A **B** **C**

A raksöm med stygnlängd 2,25 mm (Grundinställning)
B raksöm med ändrad stygnlängd och stygnbredd
C raksöm med ämndrad nål-position

Raksöm (A)
Sätt på maskinen. Maskinen är genast startklar.
- välj raksöm
- syfotsindikatorn blir synlig på bildskärmen
- grundinställningen för raksöm (stygnbredd stygnlängd) blir synlig på bildskärmen
- grundinställningen blinkar hela tiden

Ändring av stygnlängden (B)
Stygnlängden kan ändras under sömnaden:
ⓥ Kortare stygn
ⓐ Längre stygn

Ändring av nålpositionen (C)
Flytta endast nålen när den befinner sig i uppläge (inte i tyget)
ⓒ Nålen flyttas åt vänster
ⓑ Nålen flyttas åt höger

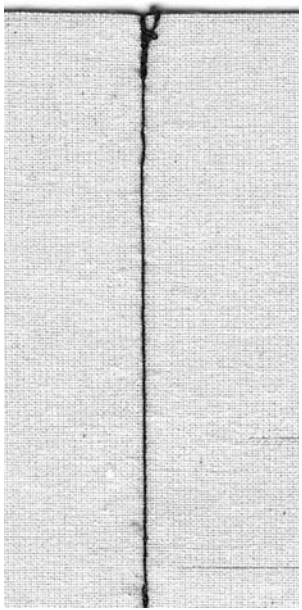

Fästning med backknappen (se sid. 22)
- tryck in backknappen, maskinen syr bakåt
- släpp backknappen, maskinen syr framåt

Fästsöm

Söm: **Fästsöm nr. 5**
Nål: **Typ och grovlek som passar materialet (se sid. 42)**
Tråd: **Bomull / polyester**
Matare: **Uppe (i arbetsläge)**
Pressarfot: **Standardfot nr. 1**

Fästsöm:
- Passar alla vävda material.
- Fäster sömmen i början och i slutet.
- Syr exakt i föregående stygn.

I början av sömmen
- Maskinen fäster automatiskt (5 stygn fram, 5 stygn bakåt).
- Fortsätter att sy raksöm.

I slutet av sömmen
- Efter ett kort tryck på backknappen, fäster maskinen automatiskt sömmen (5 stygn bakåt, 5 stygn framåt).
- Stannar sedan automatiskt vid sömslutet.

Sicksacksöm

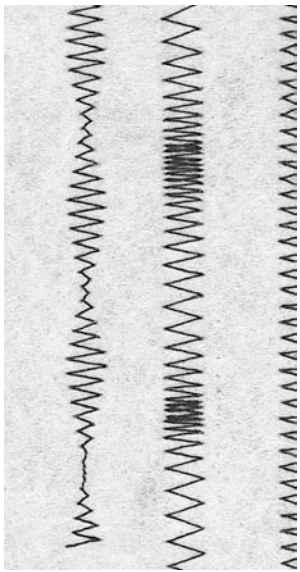

Söm: **Zig–zag nr. 2**
Nål: **Storlek och typ anpassas efter tyget (se sid. 42)**
Tråd: **Bomull eller polyester**
Matare: **Uppe (i arbetsläge)**
Pressarfot: **Standardfot nr. 1**

Sicksacksöm
- för alla material
- kastning av kanter
- som dekor

Tätsöm
- täta (korta) sicksackstygn = fyllnadssöm

Kastning av tygkanter (C)
- lägg tygkanten mitt under syfoten
- nålen sticker växelvis ner i tyget och utanför tyget
- sicksacksömmen får varken vara för bred eller för lång stynglängd utan kanten ska ligga slät och får inte rulla ihop sig
- använd brodértråd till tunt tyg

A **B** **C**

A zig-zag med olika stygnbredd
B zig-zag med ändrad stygnbredd och stygnlängd
C kastad kant med zig-zag

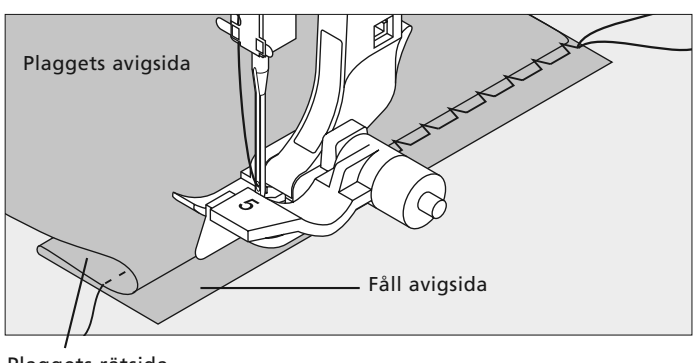
Dold fållsöm

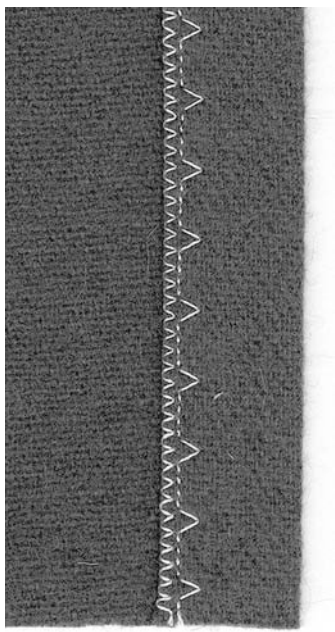
Söm:	**Dold fållsöm nr. 7**
Nål:	**Typ och grovlek som passar materialet (se sid. 42)**
Tråd:	**Bomull / polyester**
Matare:	**Uppe (i arbetsläge)**
Pressarfot:	**Dold fållsömsfot nr. 5**

Dold fållsöm
- För dolda fållar i mjuka, strukturerade, medeltjocka / tjocka material

Förbered arbetet
- Klipp fållen jämn.
- Sicksacka kanten.
- Pressa upp **fållen**, lägg den **mot stygnplåten** och vik tillbaka plagget (se bild), så att fållen ligger utanför en knapp cm.

Sömnad
- Vikningen ska följa fotens styrskena och nålen ska bara ta i yttersta delen av viknigen.
- Ändra stygnbredden ifall den tar i för mycket / lite.
- Kontrollera att stygnen inte syns på rätsidan.

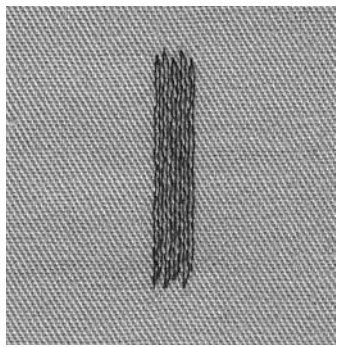
Tips!

Liten justering av stygnbredden
Tryck till vikningen och för den noga utefter styrskenan, så är det lättare att se var nålen tar i. Det behövs ofta bara en liten justering.

Stopp-program

Söm: **Stopp-program nr. 11**
Nål: **Typ och grovlek som passar materialet (Se sid. 42)**
Tråd: **Stopptråd**
Matare: **Uppe (i arbetsläge)**
Pressarfot: **Standardfot nr. 1**

Snabb lagning av små hål eller nötta områden
Fyller i områden med skadade fibrer och trådar.

Stoppning med standardfot nr. 1 (stygnräknad)
- Börja att sy uppe till vänster i det slitna området.
- Sy första längden ner till och med områdets slut.
- Tryck på backknappen; längden är programmerad.
- Sy vidare, maskinen stannar automatiskt, när stoppen är klar.
- Nollställ genom att trycka på "clr/del"-knappen.

Stora områden:
- Stoppningen kan upprepas på stora områden.

☞ Tips!

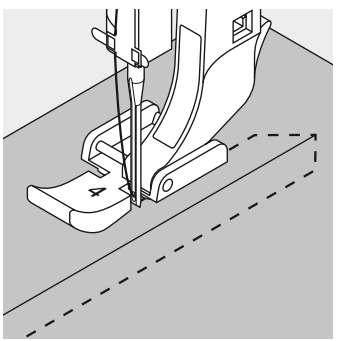
Förstärkning
Använd ett tunt tyg på undersidan som förstärkning.

Förberedelse
Placera elastiska material i en stoppbåge, för att förebygga ihopdragning.

* Stoppbåge kan köpas som extra tillbehör.

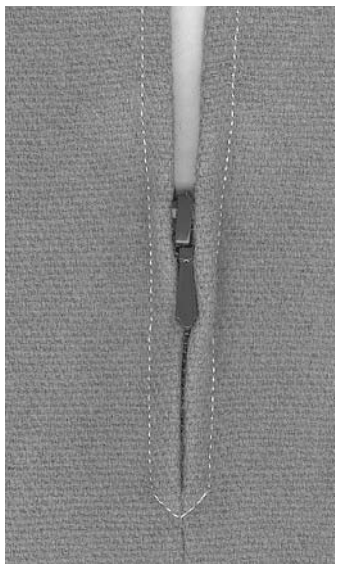
Sy i blixtlås

Söm: **Raksöm nr. 1**
Nål: **Typ och grovlek som passar materialet (se sid. 42)**
Nålläge: **Längst åt höger / vänster**
Tråd: **Bomull / polyester**
Matare: **Uppe (i arbetsläge)**
Pressarfot: **Blixtlåsfot nr. 4**

Förberedelse
- Tråckla fast blixtlåset i sprundet.
- Sprundvikningarna ska mötas mitt på blixtlåset.

Sömnad
- Sy i blixtlåset nerifrån, en sida i taget.
- Vänster sida-nål till höger och höger sida-nål till vänster.
- Sy ca en halv cm från vikningen utefter blixtlåständerna.
- Fäst i början och i slutet.

☞ Tips!

Sy förbi blixtlåslöparen
- Sy fram till löparen.
- Stanna med nålen nere i tyget.
- Höj pressarfoten och öppna blixtlåset.
- Sänk pressarfoten och sy sista biten.

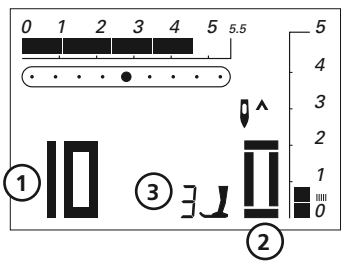
I början av sömmen
Börja en halv cm nedanför sprundslutet mitt på sömmen. Håll i trådarna lätt och sy snett utåt. Fäst sömmen.

Grova blixtlås och tyger
Använd en grövre nål 90–100 för att få jämna stygn.

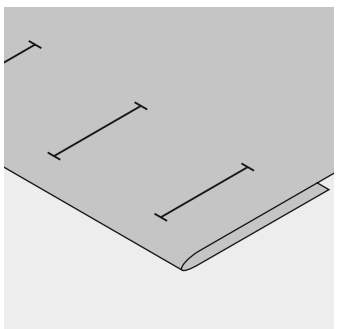
Manuellt knapphål

Knapphål är både användbara och dekorativa

Välj ett knapphål nr. 10.
Följande visas på skärmen:

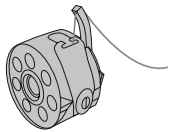

1 Knapphålsnummer
2 Knapphålsymbol
3 Pressarfotsnummer

Markera längden för ett knapphål
- Markera stolplängden för knapphålet.

OBS!
Sätt tillbaka knapphålets grundbalans, när alla knapphål är sydda.

Trådspännning
- Träd tråden genom det lilla hålet på spolkapselns ”finger” = undertrådsspänningen blir hårdare.
- Övertråden dras ner på undersidan och trådarna möts där.
- Stolparna får en lätt rundad form och knapphålet ser mycket snyggt ut.
- Förstärkning med iläggstråd ändrar utseendet (se sid. 36, 37).

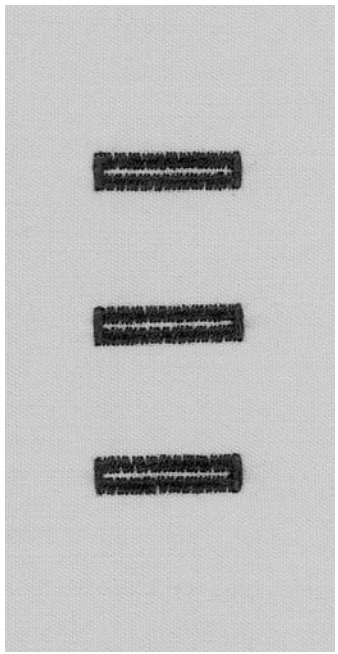
Sy ett prov
- Sy alltid ett provknapphål på samma tyg och styvnadsmaterial som plagget.
- Välj det knapphål som ska sys.
- Sy knapphålet i samma trådriktning, som det ska sys på plagget.
- Skär upp knapphålet.
- Prova att knappen går i.

Justeringar
- Ändra stolpbredd = Ändra stygnbredden
- Ändra stygntäthet = Alla förändringar av stygnlängden påverkar stygntätheten

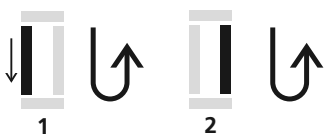
Balans
Alla förändringar av balansen på ett 6-stegsknapphål påverkar båda stolparna lika, eftersom de sys åt samma håll.

Söm: **Standardknapphål nr. 10**
Nål: **Typ och grovlek som passar materialet (se sid. 42)**
Tråd: **Bomull / polyester**
Matare: **Uppe (i arbetsläge)**
Pressarfot: **Knapphålsfot nr. 3**

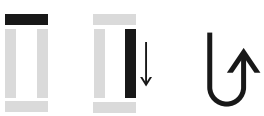
Förberedelse
- Välj knapphål nr. 10
- Skärmen visar:
  Knapphålsnr. (10)
  Pressarfotsnr. 3
  Knapphålssymbolen (Första steget blinkar.)
- Trä i undertråden i hålet i spolkapselfingret (se sid. 34)

Sy ett manuellt standardknapphål
Varje steg blinkar på skärmen.
Båda stolparna sys i samma riktning.

1 Sy första stolpen framåt, stanna.
- Tryck på backnappen.

2 Sy raksömmen bakåt, stanna mittför början.
- Tryck på backknappen.

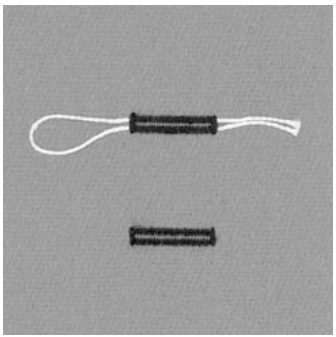

3 Sy tränsen och andra stolpen, stanna.
- Tryck på backknappen.

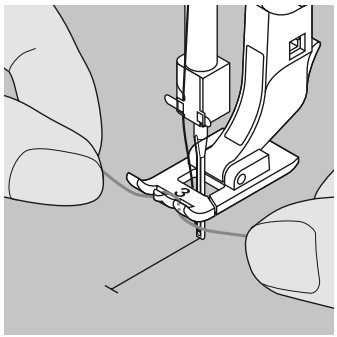
4 Sy sista tränsen och fäststygnen.

Knapphål med iläggstråd

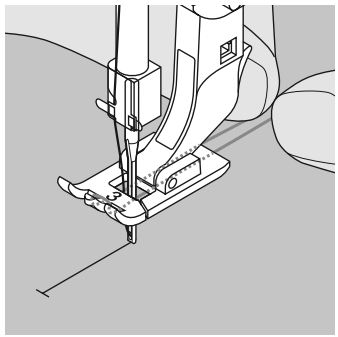

Iläggstråd
- Iläggstråden förstärker knapphålet och förändrar utseendet.
- Trådöglan ska placeras åt det håll, där knappen sedan kommer att skava.
- Placera arbetet noga under pressarfoten.

Bra iläggstrådar
- Pärlgarn nr. 8
- Stark sytråd
- Fint virkgarn

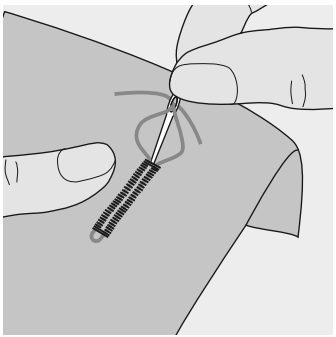

Placera tråden på knapphålsfot nr. 3
- Placera nålen i arbetet.
- Höj pressarfoten.
- Häng tråden över mittersta ”tån” på pressarfoten.

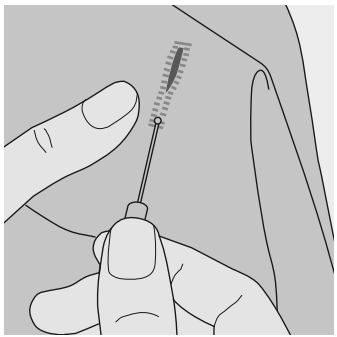

- Drag trådarna bakåt i skårorna under pressarfoten.
- Sänk pressarfoten.

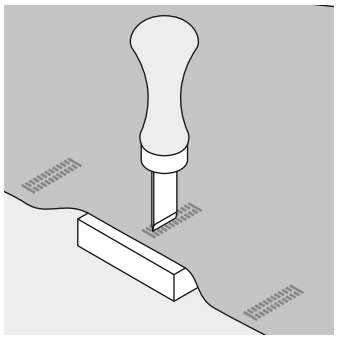
Sömnad
- Sy knapphålet som vanligt.
- Håll i trådarna lagom hårt
- Stolparna kommer att sys över tråden.

Fäst iläggstråden
- Lyft av tråden från tån.
- Drag trådarna bakåt, så att öglan göms.
- Träd ner dem till avigsidan och fäst med knut eller mellan tyglagren.

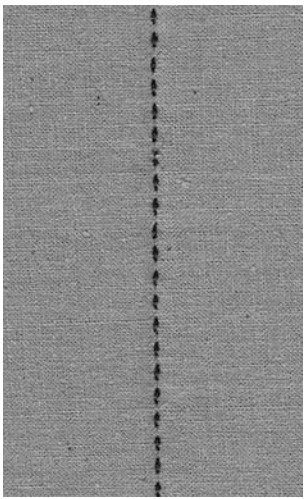
Skär upp knapphålet
- Sätt en knappnål över varje träns.
- Skär från båda tränsarna till mitten.

Knapphålsstans och kloss (extra tillbehör)
- Placera arbetet på klossen.
- Placera stansen mellan stolparna.
- Tryck ner stansen för hand eller slå med hammare.

Kvilt/Handsöm

Sömval:	**Quilt söm nr. 13**
Nål:	**Typ och grovlek som passar materialet (se sid. 42)**
Övertråd:	**Genomskinlig syntet tråd**
Undertråd:	**Sytråd**
Matare:	**Uppe (i arbetsläge)**
Syfot:	**Standardfot nr. 1**

Kvilt/Handsöm:
- för alla material och arbeten som ska se "handsydda" ut

Syprov:
- undertråden måste hämtas upp

1 stygn synligt
1 stygn osynligt (syntettråden) = handsömnadseffekt

Övertrådsspänning:
- alltefter tyg = öka övertrådsspänningen (6–9)

Balans
- anpassa ev. stygnen med balansfunktionen

Sömnad
- kviltsömmen kan sys med nålen i alla lägen

☞ Tips!

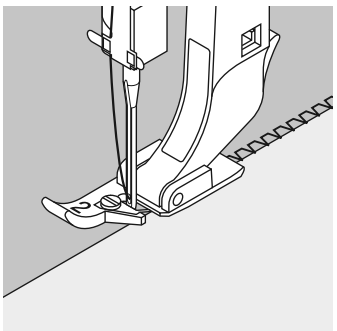
Perfekta hörn
- koppla in "enkelmönster", vrid arbetet

Syntettråden går av
- minska syhastigheten
- minska övertrådsspänningen

Enkel overlock

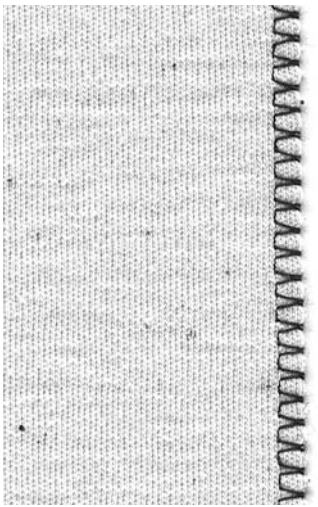
Söm:	**Enkel overlock nr. 3**
Nål:	**Typ och grovlek som passar materialet (se sid. 42)**
Tråd:	**Bomull / polyester**
Matare:	**Uppe (i arbetsläge)**
Pressarfot:	**Overlocksfot nr. 2 eller Standardfot nr. 1**

Overlocksfot nr. 2 är speciellt utformad för overlockssömmar. Stiftet på foten hindrar tråden från att dra in kanten och gör sömmen mer elastisk.

Öppen overlock
Passar till tunna mjuka elastiska material som jersey och interlock.

Sömnad
- Styr kanten utefter stiftet på foten.
- Kantstygnet läggs över stiftet och kanten.

☞ Tips!

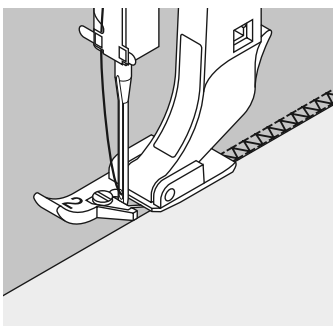
Stickat och jersey
Använd en ny nål, så att det inte löper maskor.

Sy i stretchmaterial
Om det behövs, använd en stretchnål (130/705-S) = nålspetsen glider mellan fibrerna.

Dubbeloverlock

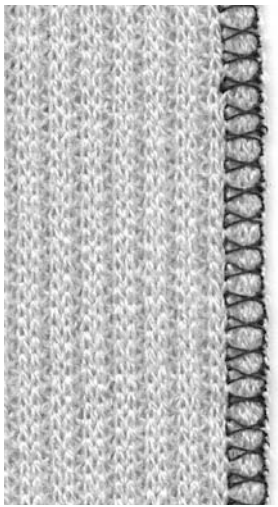
Söm:	**Dubbeloverlock nr. 8**
Nål:	**Typ och grovlek som passar materialet (se sid. 42)**
Tråd:	**Bomull / polyester**
Matare:	**Uppe (i arbetsläge)**
Pressarfot:	**Overlocksfot nr. 2 eller Standardfot nr. 1**

Overlocksfot nr. 2 är speciellt utformad för overlockssömmar. Stiftet på foten hindrar tråden från att dra in kanten och gör sömmen mer elastisk.

Stängd overlock
Passar till elastiska material som stickat och jersey.

Sömnad
- Styr kanten utefter stiftet på foten.
- Kantstygnet läggs över stiftet och kanten.

☞ Tips!

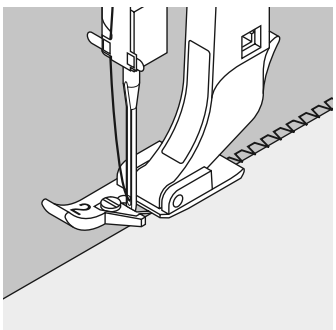
Stickat och jersey
Använd en ny nål, så att det inte löper maskor.

Sy i stretchmaterial
Om det behövs, använd en stretchnål (130/705-S) = nålspetsen glider mellan fibrerna.

Sy på mudd med enkel overlock

Söm: **Enkel overlock nr. 3**
Nål: **Typ och grovlek som passar materialet (se sid. 42)**
Tråd: **Bomull / polyester**
Matare: **Uppe (i arbetsläge)**
Pressarfot: **Overlocksfot nr. 2 eller**
Standardfot nr. 1

Overlocksfot nr. 2 är speciellt utformad för overlockssömmar. Stiftet på foten hindrar tråden från att dra in kanten och gör sömmen mer elastisk.

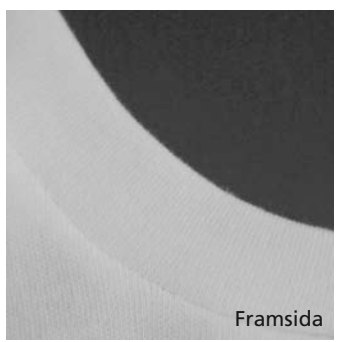
Sy på mudd med öppen overlock
Passar till tunna mjuka elastiska material som jersey och interlock.

Förberedelse
- Vik muddväven dubbel (hälften så bred).
- Nåla fast mudden på plaggets rätsida.

Sömnad
- Styr kanten utefter stiftet på foten.
- Kantstygnet läggs över stiftet och kanten.

Avigsida

Framsida

Tips!

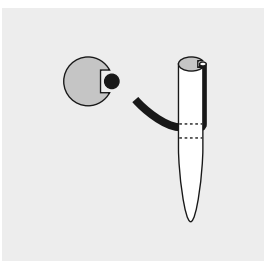
Nålläge ner
Låt nålen stanna nere i arbetet, då eventuell justering av mudden görs.

Viktigt att veta om symaskinsnålar

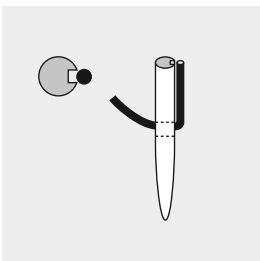
Symaskin, nål och tråd
Din **BERNINA** använder nålsystem 130/705H

Nål och tråd
De mest sålda nålarna är nr. 70–120.
Ju tunnare nål - desto lägre nummer. Tabellen visar vilka nålar som passar till olika trådar.

Nadel	70	80	90	100	110–120
Nål	●	●			
Stopptråd		●			
Brodértråd Mercericerad bomullstråd		●	●		
Syntettråd		●	●		
Tjock tråd, Syntetisk mercericerad tråd			●	●	
Knapphålstråd för dekorsöm				●	●

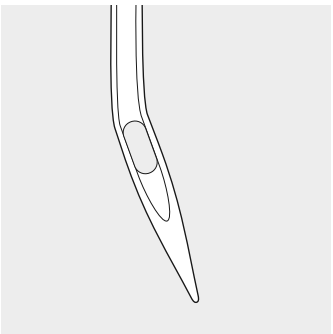

Nålen passar tråden
Vid sömnaden löper tråden i nålskåran.

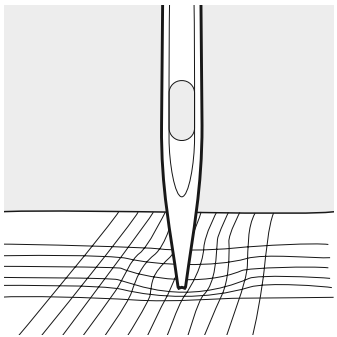

Tråden är för grov för nålen
Om nålen är för smal får tråden inte plats i trådskåran och resultatet blir fula stygn eller trådbrott.

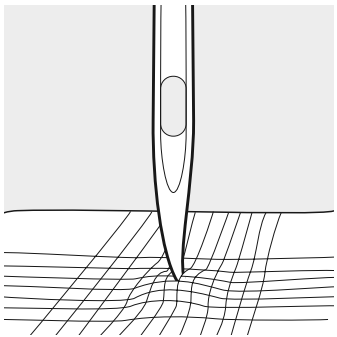
Nål och material
Nålens utseende
Nålen måste vara i perfekt skick.
En dålig nål kan orsaka många problem.

Böjd nål

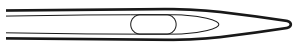
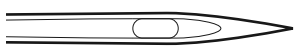
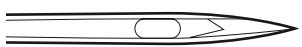

Uddstött nål

Böjd nålspets

Vissa material är mycket lättare att sy i, om avsedd nål används.
Specialnålar finns i **BERNINA** butiken.

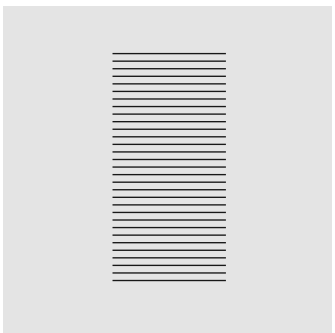
Nål	Nålbeteckning	Nålspets	Användning	
Standardnål	130/705 H	Normal spet något rundad	Universalnål för vävda, syntetiska / natur-material; linne, chiffong, batist, ylle, satin, mm, dekorsöm, broderi	
Specialnålar	130/705-SES	Fin kulspets	Finmaskiga material, särskilt syntetiska material	
	130/705 H-SUK	Medelstor kulspets	Grovmaskiga material i syntet- och naturfibrer	
	130/705 H-S	Medelstor kulspets	Specialnål för tunna och svåra stretchmaterial	
	130/705 H-J	Extra smal spets	Arbetskläder, kraftiga linnetyger, kanvas, denim Mycket bra för täta tyger	
	130/705 H-LR + H-LL	Skärande spets	Natur / syntetläder, plast, behandlade vaxade tyger	
Dubbelnål	130/705 H ZWI	Bredder: 1,6 / 2,0 / 2,5 3,0 / 4,0	Synliga fållar i stretchmaterial, stråveck dekorsömmar	
Trippelnål	130/705 H DRI	Bredder: 2,5 / 3,0	Dekorsömmar	
Wingnål	130/705 H HO	Bred nål	Hålsöm i löst vävda tyger, tunna tyger	

030595.50.06_0201_a125_SV

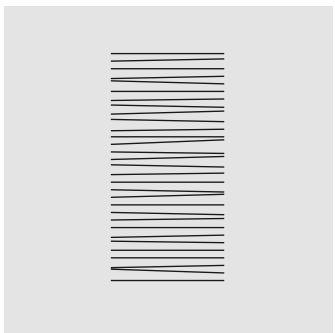
Matare och matning

Matare och stygnlängd
Vid varje stygn rör sig mataren ett steg framåt. Steglängden beror på vilken stygnlängd som valts. Vid extremt korta stygn är också steglängden kort.Arbetet rör sig ganska sakta, även om man syr fort.Knapphål, plattsöm och andra dekorsömmar sys alltid med mycket kort stygnlängd.

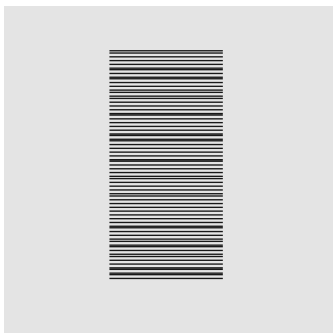
VIKTIGT!

Låt maskinen mata jämnt!

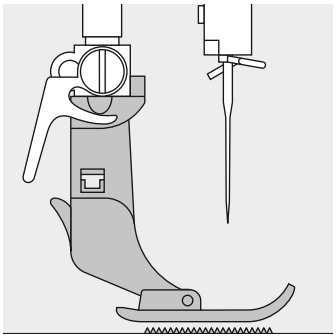

Drags eller skjuts arbetet blir det en ojämn täthet.

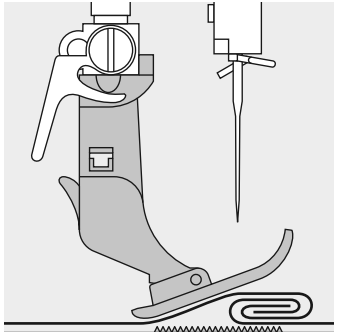

Bromsas arbetet blir det knutar.

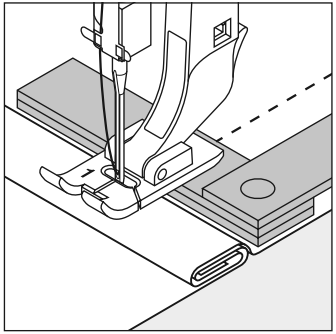
Tygmatning med nivåplattor

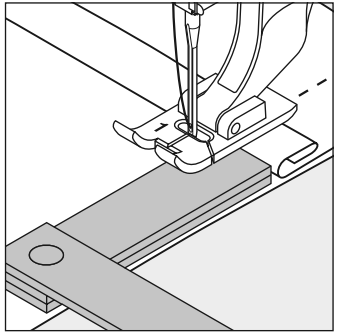
Mataren arbetar normalt, när pressarfoten ligger plant.

Om foten vinklas, t.ex. när man syr över tjocka sömsmåner, får inte matartänderna tag i arbetet och så fastnar det.

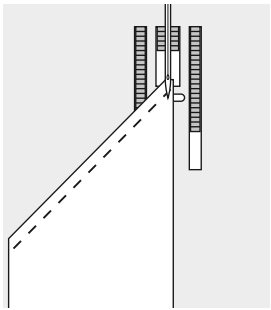

Nivåplattor
Genom att lägga en eller flera nivåplattor under fotens ”häl”, löser man det problemet.

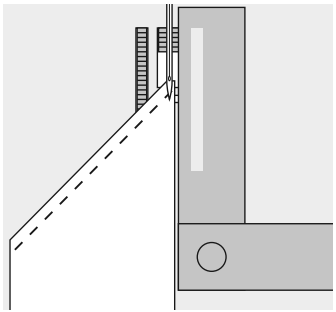

Om höjdskillnaden är framför foten, lägger man nivåplattorna till höger under foten.
Sedan syr man tills det tjocka området är passerat och tar då bort plattorna.

Tunna material: Tygmatning i hörn

Avståndet mellan de yttersta matartänderna är relativt stort beroende på att hålet i stygnplåten är så brett.
När man ska vända i smala hörn, matas därför bara arbetets ena sida.

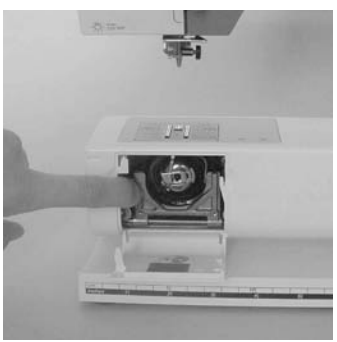

Genom att lägga nivåplattor utefter arbetets kant, får man en bättre matning.

Rengöring

Om maskinen förvaras i ett kallt utrymme, måste den tas in i ett varmt rum ca en timme innan den ska användas.

Rengöring

Rengör maskinen regelbundet.

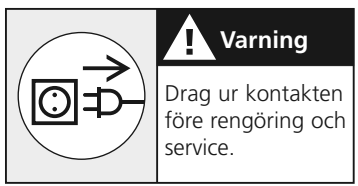
- Stäng av maskinen ”0”.
- Tag bort nål och pressarfot.
- Öppna griparluckan.
- Lossa stygnplåtsskruven (med stjärnmejseln).
- Tag bort stygnplåten.
- Rengör området med borsten.
- Sätt fast stygnplåten igen.

Rengöring av griparen

- Stäng av maskinen ”0”.
- Tag bort spolkapseln.
- Tryck frigöringsknappen åt vänster.
- Tryck låsspaken åt vänster och vik ner griparhållaren.
- Tag bort griparen.
- Rengör med en trasa eller borste, aldrig med något vasst verktyg.
- Sätt tillbaka griparen; om det behövs, vrid handhjulet så att griparföraren (den som rör sig fram och tillbaka) står längst till vänster, sätt i griparen, fäll upp griparhållaren och aktivera låsspaken, låspiggen måste fastna.
- Kontrollera att griparen sitter rätt genom att vrida på handhjulet.
- Sätt i spolkapseln.

Rengöring av maskinen och skärm

- Torka med en mjuk trasa.

Smörjning

Maskinen är utrustad med LM (low mass) griparsystem, som inte behöver smörjas. Men om maskinen smörjs, måste man sedan alltid sy på en provlapp, så att oljan fördelas och inte förstör arbetet.

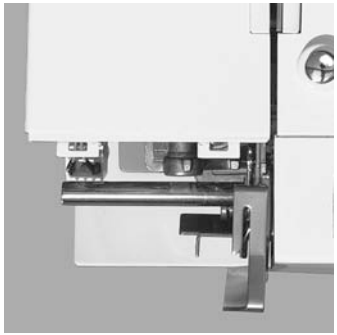
VIKTIGT!
Använd aldrig någon form av sprit, bensin eller någon typ av starkt rengöringsmedel för att rengöra maskinen!

Läs säkerhetsföreskrifterna!

Syljus

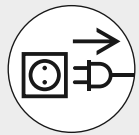
Lampbyte
- Stäng av maskinen ”0”.
- Lossa skruven.

- Tag bort lampluckan genom att lyfta den försiktigt uppifrån.

- Tag bort lampan.
- Sätt i en ny lampa.
- Sätt fast luckan och skruva i skruven.

Varning

Drag ur kontakten före rengöring och service

OBS!
Använd lamptyp
12V 5 W.
W 2.1 X 9.5 d.

Tända lampor är heta.
Låt lampan svalna innan den tas ur.

Läs säkerhetsföreskrifterna!

Felsökning

I de flesta fall kan man hitta och åtgärda eventuella fel med hjälp av den här sammanfattningen.

Kontrollera om:
- Över- och undertråd är rätt trädda.
- Nålen är rätt isatt.
- Nålgrovleken är rätt; se sid. 42.
- Maskinen är rengjord; tag bort allt damm och alla fiberrester
- Griparbanan är ren och fri från trådrester.
- Någon trådrest sitter mellan trådspänningsbrickorna eller under spolkapselfjädern.
- Spolen rör sig fritt i spolkapseln eller om det finns smuts i vägen.

Övertråden går av
- Övertrådsspänningen är för hård.
- Nålen är av dålig kvalitet.
- Använd bara nålar från
- **BERNINA**-butiken.
- Nålen är böjd eller uddstött.
- Använd tråd av god kvalitet, inte torr och ojämn.
- Fel trådskiva är använd.
- Stygnplåt eller gripare är skadade. Lämna maskinen till **BERNINA**-service.

Undertråden går av

Undertrådsspänningen är för hård.
- Spolen är trasslig. Tag ur den och sätt i den rätt.
- Hålet i stygnplåten har skadats av nålen. Lämna in stygnplåten för service.
- Nålen är böjd eller uddstött.

Maskinen syr hoppstygn
- Fel nål används. Använd bara nålsystem 130/705 H.
- Nålen är böjd eller uddstött. Byt nål.
- Nålen är fel isatt. Sätt i nålen med flata sidan bakåt.
- Nålen sitter inte ända upp i nålhållaren. Skjut upp den helt.
- Nål med fel nålspets används. Byt till kulspets / stickat eller skärspets / läder.

Nålen går av
- Nålskruven är inte åtdragen.
- Arbetet togs ur maskinen framåt i stället för bakåt.
- Arbetet dras under sömnaden, när nålen är i tyget.
- För grov tråd används.
- Se sid. 42–44 för information om nålar.

Maskinen syr fula stygn
- Rester av tråd finns mellan trådspänningsbrickorna.
- Trådrester sitter under spolkapselfjädern.
- Undertråden är trädd i hålet på spolkapselfingret.
- Maskinen träddes med pressarfoten nere.
- Maskinen är felträdd. Kontrollera trädningen.
- Använd rätt trådskiva.

Maskinen går inte eller går långsamt
- Kontakterna är inte rätt isatta.
- Huvudströmbrytaren är inte påsatt.
- Maskinen har stått för kallt
- Spoltappen är aktiverad.

Innehållsförteckning

B

Balans 23, 34
Blixtlås 33

D

Dold fållsöm 31
Dubbel overlockssöm 40

E

Enkel overlock 39

F

Felsökning 49
Fotpedal 10
Funktionsknappar 22
- #-knapp
- 1/2 fart
- Backknapp
- clr/del (clear/delete)
- Nålstopp

Fästsöm 29

K

Knapphål 34–37
- Justeringar knapphål 34
- Knapphål med iläggstråd 36
- Manuella knapphål 34

Kvilt/Handsöm 38

M

Maskinens delar 4–7
Matare 18, 45

N

Nivåplattor 46
Nålbyte 14
Nålläge 21

O

Overlockssöm 41
Övertråd 16

P

Pressarfotsbyte 15
Pressarfötter 24
- Blixtlåsfot nr. 4
- Dold fållsömsfot nr. 5
- Knapphålsfot nr. 3
- Overlocksfot nr. 2
- Standardfot nr. 1

R

Raksöm 28
Rengöring 47, 48

S

Sicksacksöm 30
Skärmen visar 20
Skötsel 47, 48
Sladd 10
Spole 12
Spolkapsel 13
Spolning 12
Standardknapphål 35
Stickat och jersey 39–41

Stopp-program 32
Stretchtyger 39, 40
Stygnbredd 21
Stygnlängd 21
Stygnplåt 18
Sy bakåt 22
Sybord 11
Sy fast mudd med overlockssöm 41
Syljus 48
Symaskinsnålar 42–44
Sätt i undertråden 14
Sömmar 25–27
Sömval 21

T

Tag upp undertråden 17
Tillbehör 8, 9
Tillbehörsskåp 9
Trådhållare 15
Trådhållare extra 15
Trådkniv 12, 17
Trådkniv för undertråd 13
Tråd, nål och tygmatning 42–46
Trådspänning 19
Trädning av övertråd 16
Tygmatning, nål och tråd 42–46

U

Undertråd 17

4 **Maskinens delar**

10 **Förbered symaskinen**

20 **Så här används maskinen**

24 **Pressarfötter**

25 **Sömmar**

Nyttosömmar:

28 • **Raksöm**

29 • **Fästsöm**

30 • **Sicksacksöm**

31 • **Dold fållsöm**

32 • **Stopp-program**

33 • **Sy i blixtlås**

34 • **Knapphål**

38 • **Kvilt/Handsöm**

39 • **Overlockssöm**

42 **Nål, tråd och tygmatning**

47 **Rengöring, skötsel och felsökning**

50 **Innehållsförteckning**

Impressum
Satz, Layout, DTP: Silvia Bartholdi
Zeichnungen: Müller-Melzer ID, Kreuzlingen

© copyright 2001 by Fritz Gegauf AG, Steckborn

02/01 S 030 595 50 06